

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעותיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון	—	עיון בתורה (בראשית, דברים)	—	(16×3)	—	48 נקודות
פרק שני	—	עיון בנביאים ראשונים	—	(9×4)	—	36 נקודות
פרק שלישי	—	בקיאות בספרים יהושע, שופטים,				
שמואל א, שמואל ב	—	(16×1)	—	16 נקודות		
סה"כ	—					100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) (48 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-5 (לכל שאלה — 16 נקודות).

1. בראשית, כ', ז'-ט"ו

א. "כי נביא הוא ויתפלל בעדך" (פסוק ז').

על פי רש"י, הסבר את הקשר בין המילים "כי נביא הוא" ובין המילים "ויתפלל בעדך". (4 נקודות)

ב. "כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום הזה" (פסוק י"א).

על פי רש"י, כיצד הסיק אברהם שהפלשתים אינם יראי אלקים? (6 נקודות)

ג. עיין בפסוק ט"ו, ובפרק י"ב, פסוק י"ט.

על פי רש"י, הסבר את ההבדל בין דברי פרעה ובין דברי אבימלך. (6 נקודות)

2. בראשית, כ"ג, ד'-י"ז

א. "גֵר וְתוֹשֵׁב אֲנֹכִי עִמָּכֶם" (פסוק ד').

על פי אחד מן הפירושים של רש"י, הסבר את המילים המודגשות בקו. (6 נקודות)

ב. "לכל בָּאֵי שַׁעַר עִירוֹ" (פסוק י').

על פי רש"י, לאיזו מטרה באו אנשי עירו של עפרון? (4 נקודות)

ג. "ויעפרון יֵשֵׁב בתוך בני חת" (פסוק י').

"וישקל אברהם לַעֲפָרָן" (פסוק ט"ז).

על פי רש"י, מה מבטא הכתיב החסר בכל אחת מן המילים המודגשות בקו? (6 נקודות)

3. **בראשית, כ"ז, ד'-כ"ג**

א. "ועשה לי מטעמים... בעבור תברכך נפשי" (פסוק ד').

על פי ספורנו, הסבר מדוע ביקש יצחק רק מעֵשׂו שיכין לו מטעמים לפני שבירך אותו, ולא ביקש זאת מיעקב.
(6 נקודות)

ב. "וקח לי משם שני גִּדְי עִזִּים" (פסוק ט').

רש"י: וכי שני גדיי עיזים מאכלו של יצחק?

על פי המדרש שבדברי רש"י, מדוע היה יצחק זקוק לשני גדיי עיזים? (5 נקודות)

ג. עיין בפסוקים י"ט-כ"ג.

על פי רש"י, הסבר מה בדבריו של יעקב גרם ליצחק לחשוד שהעומד לפניו אינו עֵשׂו. (5 נקודות)

4. **בראשית, מ"ח, ז'-י'**

א. עיין בפסוק ז'.

על פי רש"י, הסבר מדוע יעקב מזכיר את קבורת רחל בדרך. (5 נקודות)

ב. "וירא ישראל... ויאמר מי אלה" (פסוק ח').

על פי רש"י, מה ראה יעקב, ומהי המשמעות של השאלה "מי אלה"? (5 נקודות)

ג. "ועיני ישראל כבדו מזֶקֶן לא יוכל לראות... ויִשָּׁק להם ויחבק להם" (פסוק י').

על פי ספורנו, הסבר מדוע נכתב שיעקב לא יכול לראות, ומדוע הוא נישק וחיבק את בניו של יוסף. (6 נקודות)

5. **דברים, ל"ג, ב'-ה'**

א. עיין בפסוק ב'.

רש"י: פתח תחילה בשבחו של מקום... ובשבח שפתח בו יש בו הזכרת זכות לישראל.

על פי רש"י, מהו האירוע שנרמז בפסוק זה, ומהי הזכות של ישראל שנרמזת בפסוק זה? (5 נקודות)

ב. "אף חִבֵּב עַמִּים כָּל קִדְשֵׁי בִידָךְ" (פסוק ג').

על פי רש"י, מי הם ה"עמים", ומי הם "קדשיו"? (6 נקודות)

ג. "ויהי בִישָׁרוֹן מֶלֶךְ בַּהֲתַסֵּף רַאשֵׁי עַם יַחַד" (פסוק ה').

על פי רש"י, הסבר את הקשר בין שני חלקי הפסוק. (5 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים ראשונים (36 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 6-11 (לכל שאלה – 9 נקודות; לכל סעיף – 3 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

6. יהושע, י', י'-י"ד

- א.** "שמש בגבעון דום" (פסוק י"ב).
מהו פירוש הציווי "דום", ומהי מטרת הציווי?
- ב.** "הלא היא כתובה על ספר הישר" (פסוק י"ג).
מהו "ספר הישר", ומה כתוב בספר זה בנוגע למלחמה של יהושע באמורי?
- ג.** עיין בפסוק י"ד.
על מה נאמר "ולא היה כיום ההוא לפניו ואחריו"?

7. שופטים, ג', י"ד-כ"ו

- א.** עיין בפסוק ט"ז.
על פי פסוק זה, תאר את החרב שהייתה לאהוד, והסבר מדוע הוא חגר אותה על הירך הימנית שלו.
- ב.** עיין בפסוקים י"ח-י"ט.
הסבר את מעשיו של אהוד בפסוקים אלה.
- ג.** רות וערפה בנותיו של עגלון היו [...] אמר לו הקב"ה: אתה [עגלון] חלקת לי כבוד [...] חייך שאני מעמיד ממך בן ואני מושיבו על כיסאי (מעובד על פי מדרש רות רבה, ב', ט').
על פי פרק ג', כיצד הכבוד שחלק עגלון לה' בא לידי ביטוי?

8. שופטים, ו', כ"ח-ל"ט

- א.** עיין בפסוק ל"א.
הסבר את דבריו של יואש.
- ב.** "ויַעֲזֹק אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו" (פסוק ל"ד).
כתוב מיהו אביעזר, וציין את הפסוק בפרק ו' שבו כבר הוזכר אביעזר.
- ג.** "אנסה נא רק הפעם" (פסוק ל"ט).
על פי רד"ק, הסבר את הקושי שעולה מבקשת גדעון, וכתוב כיצד הוא מיישב קושי זה.

9. שמואל א, ב', ג'-י"א

- א. "אַל תרבו תדברו גְבוּהָה גְבוּהָה... כי א-ל דעות ה' ולא [קרי: ולו] נתכנו עֲלִלוֹת" (פסוק ג').
כתוב למי מכוון החלק הראשון של הפסוק, והסבר את הקשר בין שני חלקי הפסוק.
- ב. "עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אֲמַלְלָה" (פסוק ה').
על פי המשך הפרק, ציין את הפסוק שבו מוזכר שעקרה ילדה ילדים רבים, וכתוב מי היא רבת הבנים שנהייתה אומללה.
- ג. "משרת את ה' את פני עַלִי הכהן" (פסוק י"א).
הסבר את מי שירת שמואל.

10. שמואל א, י"ח, י'-כ"ו

- א. "כי היה ה' עֲמוֹ" (פסוק י"ב).
על פי פסוקים י"א-י"ב, כיצד ידע שאול שה' היה עם דוד?
- ב. עיין בפסוק י"ז.
מדוע התנה שאול תנאי לנישואי דוד עם מרב בתו?
- ג. עיין בפסוק כ"ב.
מדוע שלח שאול את עבדיו לשכנע את דוד לשאת את מיכל בתו, ומה אמרו העבדים לדוד כדי לשכנעו לשאת את מיכל?

11. שמואל ב, י"ז, א'-י"ג

- א. עיין בפסוקים א'-ב'.
הסבר מדוע הציע אחיתפל שהוא ירדוף אחרי דוד, וכתוב מדוע הוא הציע לעשות זאת דווקא באותו הלילה.
- ב. עיין בפסוקים ז'-י'.
הסבר שניים מן הנימוקים של חושי להתנגדותו לעצת אחיתפל.
- ג. עיין בפסוקים י"א-י"ג.
הסבר את עצתו של חושי לאבשלום. בתשובתך באר את דבריו "ופניך הלכים בקרב" (פסוק י"א).

פרק שלישי — בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א, שמואל ב

(16 נקודות)

ענה על שאלה 12.

12. לפניך עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בשמונה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב לידה על מי נאמרו הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו (לכל סעיף — 2 נקודות).

- א. "וַיֵּצֵא אוֹתָם מִיד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"
- ב. "וְאוֹתָנוּ אֵל תִּמְרְדוּ בְּבִנְתְּכֶם לָכֵם מִזְבַּח מִבְּלַעֲדֵי מִזְבַּח ה' אֶלְקֵינוּ"
- ג. "בִּסְפֹּל אֲדִירִים הִקְרִיבָה חֲמָאָה"
- ד. "וְאַנְכִי לֹא חֲטָאתִי לָךְ וְאַתָּה עֹשֶׂה אֵתִי רָעָה לְהִלָּחֵם בִּי"
- ה. "וַיֹּאסְרוּהוּ בִּנְחָשִׁים וַיְהִי טוֹחַן"
- ו. "וַיִּגְבֶּה מְכַל הָעָם מִשְׁכָּמוֹ וּמַעֲלָה"
- ז. "עוֹד שָׂאֵר הַקֶּטָן וְהִנֵּה רָעָה בְּצֹאן"
- ח. "וַיַּחֲלֶק לְכָל הָעָם לְכָל הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל לְמֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה לֵאמֹר חֲלֹת לָחֶם אַחַת וְאַשְׁפָּר אַחַד וְאַשִּׁישָׁה אַחַת"
- ט. "אֲנִי אֵהִי לוֹ לֹאב וְהִנֵּה יֵהִי לִי לִבָּן"
- י. "וְהִנֵּה בָאתִי הַיּוֹם רֹאשׁוֹן לְכָל בֵּית יוֹסֵף לְרַדֹּת לְקִרְאֹת אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ"

בהצלחה!